

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 9. februarija 1881.

Obseg: Kaj eksekutorji pri izterjevanju davkov ne smejo zarubiti kmetovalcem in obrtnikom. — Sadimo in snažimo sadno drevje pravilno. — Kako naj bi se v ljudski nadaljavni šoli podučevalo o rudninskem gnoji. — Delovanje kmetijske podružnice novomeške. — Krščanstvo pri Slovencih do Cirila in Metoda. (Dalje.) — „Kres“ in „Ljubljanski Zvon“. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Sadimo in snažimo sadno drevje pravilno!

Kaj eksekutorji pri iztirjevanju davkov

ne smejo zarubiti kmetovalcem in obrtnikom.

Davkovski eksekutorji pri iztirjevanju davkov vĉasih tako neusmiljeno ravnjajo, da zadnja krava, zadnji plug in kmetovalcu ali obrtniku potrebno orodje zapade eksekuciji. Kmetijska druŹba kranjska se je zaradi tega uŹe zdavno obrnila na c. k. finanĉno direkcijo kranjsko; odlok njen je bil, da se potrebšĉine za gospodarstvo (fundus instructus) postavno ne smejo zarubiti, vendar njen odgovor ni bil tako jasen, kakor je ta, ki ga je Źtajarska kmetijska druŹba na enako vlogo prejela od c. k. deŹelne finanĉne direkcije Źtajarske 30. decembra 1880. pod Źtev. 16.374. Glasi se tako-le:

Vsled postavnih doloĉil se eksekutivno ne smejo zarubiti:

- postelje, obleka in perilo, ki jih davkovski dolŹnik in njegova druŹina po svojem stanu neobhodno potrebuje, pa tudi postelje za posle in pa za gospodarstvo neobhodno potrebna hiŹna in kuhinjska oprava ne;
- obrnikom (rokodelcem) se vrhu tega ne sme zarubiti orodje, ki ga po Ź. 18. patenta pridobitnega davka obrtnik (rokodelec) za svojo obrtnijo potrebuje;
- kmetovalcem se poleg tega, kar je bilo pod a) imenovano, ne sme zarubiti niĉ, kar spada v vrsto „potrebšĉin za gospodarstvo“ (fundus instructus).

Ker ni mogoĉe na drobno naŹteti vseh teh stvari in koliko vsakaterih kmetovalec ali obrtnik potrebuje za svoje gospodarstvo ali svojo obrtnijo, zato imajo davkovski eksekutorji dolŹnost, po razliĉnih okoliŹĉinah, posebno z ozirom na obseg in lastnost gospodarstva razsoditi v vsacem primerljeji, katere stvari se ne smejo zarubiti. V dvomljivih sluĉajih se imajo eksekutorji z Źupanom pogovoriti ali pa druge izvedence vpraŹati za to, katere stvari se smejo zarubiti. —

Treba je, da to vsi vedó, katerim za dolŹni davek Źuga eksekucija, in da tudi Źupani vedó, da imajo po postavi pravico in tudi dolŹnost se vstopiti zoper neusmiljeno postopanje davkovskega iztirjevanja.

Povsod, kodar sem hodil in kjer se sadjereja Źe vedno le po starem kopitu goji, opazoval sem sploh eno najglavnejŹih napak: pregosti nasad, in pa nepravilno snaŹenje odraslega sadnega drevja, katero se pa najveĉkrat Źe celó popolnoma pogreŹa. O teh dveh sploŹnih napakah hoĉem danes par besedic spregovoriti.

„V drenji ni dobro bivati“, glasi se stara prislovica. Tudi tisti ni dober gospodar, ki si preveĉ poslov najame, kojim nima zadostnega opravila dati, pa tudi ne potrebnega in zadostnega ŹiveŹa. Takemu gospodarju poĉasi cela druŹina in Ź njo vred tudi on sam popolnoma opeŹa. Źivinorejec, ako ima malo zemljiŹĉa, toraj prideluje le za dvoje ali troje goved zadostno krme, a si omisli pet, Źest ali Źe veĉ goved na raĉun male krme, smel bi se v polnem smislu besede pravi bedak nazivati. On ne bi zavrgel le samo krme, nego imel bi prazen trud, a Źivina bi mu nikakorŹnega dobiĉka ne gledé vŹitka, ne gledé gnojá a tudi ne gledé prodaje ne donaŹala, ampak bil bi v nevarnosti Źe celó ob njo priti, ker bi mu jo glad vniĉil. — Tak Źivinorejec bil bi ob enem tudi pravi trinog svoji Źivinici, katero bi polagoma izhiral.

Nekaj enacega je tudi sĉe sadnim drevjem na stalno mesto posajenim. Tudi drevo ljubi prostost; zahteva prostora, svetlobe in zraka, — mineralnega, gnojilnega in zraĉnega ŹiveŹa, ako se hoĉe od njega tudi kakega dohodka priĉakovati. V goŹĉi sadno drevo nikdar vspeŹno ne raste, Źe manj pa sad roditi more; ĉe ga pa vendar sluĉajno obrodi, nima nikakorŹne veljave in niĉ pravega okusa. Vsakega kolikor toliko izvedenega kmetovalca izkuŹnje uĉé, da se nobena pregosta setev na polji dobro ne obnese, naj bode katere koli vrste; s pregosto setvijo pokvari se mnogo semena, katero bi se moglo kot ŹiveŹ druŹini dobro vporabiti. Le pri nasadu sadnega drevja se to pravilo sploŹno vse preveĉ pogreŹa.

Tu gre vse navskriŹ; nasadi se drevo poleg drevesa, da ima komaj ĉlovek med njima prostora. Ćudno ni, ako tako nasajeno drevje tri, Źtiri leta Źe precej dobro raste, nekoliko v poznejŹih letih cvete, sĉm ter tje kako leto tudi po nekoliko sadú obrodi, a nemudoma v rasti zastane, ostarí in — pogine. Nad zemljo se veje vse prepreŹejo, a pod zemljo pa korenika koreniki napotje dela, mineralno gnojilo poide, tako tudi drugo, katero se pa od lastnika nikdar ne — nadomesti. Zemlja in zrak pa ĉudeŹev delati ne moreta ĉez svojo moĉ.